



MOTIVAȚIA ÎNSUȘIRII TEORIILOR CONSPIRAȚIONISTE QANON DE CĂTRE CREȘTINI ȘI EXPANSIUNEA FENOMENULUI ÎN 2022

*Dr. Iulian DINULESCU**

Cu toate că mișcarea QAnon este privită ca fiind una de extremă dreapta, ai cărei membri și-au însușit teorii ale conspirației care aparent nu au nicio legătură cu religia creștină, cercetările științifice și investigațiile jurnalistice ale fenomenului au evidențiat faptul că o parte dintre adepții mișcării sunt persoane religioase, membri ai unor parohii sau congregații creștine, din Statele Unite ale Americii ori din alte state, în care acest fenomen s-a extins.

În prezentul articol va fi evidențiată însușirea teoriilor conspirației QAnon de către membrii unor biserici sau congregații creștine, convingeri privite cu îngrijorare de pastorii respectivelor comunități religioase, aceștia trăgând un semnal de alarmă referitor la dezvoltarea unor sentimente religioase bazate pe precepte biblice îmbinate cu teoriile conspirației QAnon.

Utilizarea unor instrumente științifice, precum realizarea unor sondaje de opinie în evidențierea trendului fenomenului, a reliefat faptul că numărul celor care își însușesc teoriile conspiraționiste QAnon este în creștere, doar în patru luni, din februarie până în iunie 2022, numărul americanilor care cred în aceste teorii crescând cu peste trei milioane.

Cuvinte-cheie: *QAnon, extremism de dreapta, conspirații, creștinism, biserici, credință, religie.*

** Dr. Iulian DINULESCU este doctor în Informații și Securitate Națională, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, București. E-mail: iuliandinulescu@gmail.com*



Introducere

În ultimii ani, unii adepți ai creștinismului au îmbrățișat teoriile conspiraționiste QAnon, interpretându-le prin intermediul preceptelor religioase consemnate în Biblie, respectiv conexând preceptele biblice la teoriile conspiraționiste QAnon, pentru stabilirea unui raport de cauzalitate apocaliptic.

Teoriile QAnon au început a fi prezente în biserici creștine din Statele Unite ale Americii (SUA), ideile conspiraționiste fiind amalgamate cu elemente din doctrina creștină. Drept urmare, membrii unor astfel de congregații religioase au interpretat aceste teorii cu ajutorul preceptelor biblice, dar și invers, au găsit și evidențiat foarte multe idei biblice pe care le consideră ca fiind o justificare sau o revelație divină a unor lucruri care se regăsesc în teoriile QAnon.

Ari Shapiro, jurnalist la National Public Radio, a analizat împreună cu jurnalista de investigații Katelyn Beaty, într-o emisiune la respectivul post, „răspândirea teoriei conspirației QAnon în comunitățile creștine din Statele Unite” (Shapiro 2020).

Într-un articol publicat în Religion News Service despre QAnon, Katelyn Beaty¹ afirma că ideile promovate de această grupare se impun în unele biserici creștine, deoarece unele persoane care le frecventează sunt predispuse în a-și însuși teoriile conspirației, întrucât „acești creștini prosperă pe baza unei narațiuni a mușamalizării mediatice” (Beaty 2020 b).

Un alt specialist al fenomenului este Marc-André Argentino, cercetător la Universitatea Concordia, care, într-un articol denumit „Biserica din QAnon: Teoriile conspirației vor forma baza unei noi mișcări religioase?”, spune despre adepții mișcării QAnon că se îndreaptă spre o transformare religioasă creștină. Argentino declara că un grup de adepți QAnon au început să interpreteze ideologia proprie mișcării prin raportare la doctrina creștină, aceștia interpretând Biblia prin intermediul teoriilor conspiraționiste QAnon (Argentino 2020). În scopul demersului său științific de a stabili gradul de religiozitate al adepților mișcării QAnon, pe o perioadă de trei luni începând cu 23 februarie 2020, Argentino a participat online la slujbele religioase publice ale unei biserici QAnon afiliate unei congregații creștin-evangelică, denumită Omega Kingdom Ministry (OKM). Concluzia la care a ajuns respectivul cercetător al fenomenului a fost aceea că în respectiva biserică, teoriile conspiraționiste QAnon sunt pe de o parte „reinterpretate prin intermediul Bibliei”, iar pe de altă parte „servesc drept obiectiv pentru a interpreta Biblia însăși” (Argentino 2020).

Totodată, Adrienne LaFrance descrie mișcarea QAnon într-un articol din „The Atlantic”, denumit „Profețiile Q - Teoriile conspirației americane intră într-o nouă fază periculoasă”, ca fiind una „unită în respingerea în masă a rațiunii, obiectivității și a altor valori ale iluminismului”. Tot aceasta afirma în iunie 2020 că expansiunea mișcării se află abia la început și pune un accent foarte mare pe

¹ Fost redactor-șef al publicației *Christianity Today*.



„un profund sentiment de apartenență”, sens în care apariția mișcării QAnon reprezintă „nașterea unei noi religii” și „nu doar o teorie a conspirației” (LaFrance 2020).

În context, trebuie precizat că factorul declanșator al apariției mișcării QAnon este considerat a fi „Edgar Maddison Welch, individ profund religios și tată a doi copii”, care, înarmat cu mai multe puști de asalt încărcate cu muniție letală, a intrat, în 4 decembrie 2016, în pizzeria Comet Ping Pong din Washington, unde bănuia că ar fi avut loc ritualuri satanice de sacrificare a copiilor (LaFrance 2020). Pizzeria respectivă a fost menționată în mai multe emailuri aparținând fostului șef de cabinet de la Casa Albă, John Podesta, făcute publice de WikiLeaks, în octombrie 2016. Astfel, Edgar Maddison Welch a considerat adevărate informațiile despre Pizzagate și legitimă abordarea sa violentă față de persoanele suspectate de acesta că s-ar întâlni în respectiva unitate de alimentație publică (LaFrance 2020).

Așadar, membrii unor congregații creștine din SUA și-au însușit teoriile conspiraționiste QAnon, întrucât le-au interpretat din perspectiva învățăturilor creștine ca fiind revelații divine pe de o parte și le-au utilizat pentru a completa precepte biblice, pe de altă parte. Dezvoltarea unei astfel de religiozități deformate în raport cu dogmele oficiale ale bisericilor creștine determină o conduită predispusă spre violență.

1. QAnon, bisericile și mediul virtual

Legătura dintre creștinism și teoriile conspirației QAnon este evidențiată chiar și de clerici creștini, lideri ai unor congregații din SUA, care identifică problemele generate de acest fenomen în sânul propriilor comunități religioase.

Astfel, pastorul Mark Fugitt, de la Round Grove Baptist Church in Miller din Missouri, a făcut publică o analiză a teoriilor conspirației însușite de către adepții propriei congregații. Printre acestea, pastorul a enumerat: controlul minții prin intermediul tehnologiei de telecomunicații de generația a cincea cunoscută ca și 5G; moartea oamenilor care poartă măști de protecție împotriva Covid-19, întrucât este falsă ideea că acestea le salvează viața; Bill Gates – patronul Microsoft este rudă cu Satana; teoria germenilor este falsă, în schimb este reală teoria referitoare la Pizzagate; existența unei locații în care o cabală formată din reprezentanți ai elitei mondiale sacrifică ritualic copii; moartea afro-americanului George Floyd a fost doar o simplă strategie de atingere a unor obiective ascunse (Beaty 2020b).

La fel, pastorul Jeb Barr de la *First Baptist Church of Elm Mott Waco* din Texas a afirmat despre însușirea teoriilor QAnon de către creștini, că fenomenul este „extrem de răspândit” deoarece se transmite prin „rețelele sale bisericesti online”. Pastorul a mai afirmat despre enoriașii săi că au convingerea că „comuniștii preiau America și controlează o rețea de pedofilie dintr-o pizzerie” (Beaty 2020b). Teoriile pe care le expun și le propagă adepții QAnon sunt amalgamate cu precepte doctrinare despre Iisus Christos, devenind astfel foarte atractive pentru coreligionari: „QAnon are caracteristici asemănătoare sincretismului – practica de a amesteca



credințele tradiționale creștine cu alte sisteme spirituale, cum ar fi Santeria². O biserică carismatică din Indiana găzduiește slujbe duminicale de două ore, care arată cum profețiile biblice confirmă mesajele lui Q. Liderii săi le spun congregației să nu mai vizioneze mass-media mainstream (chiar și mass-media conservatoare) în favoarea canalelor QAnon YouTube și a site-ului web Qmap.” (Beaty 2020b).

Astfel, este de menționat că QAnon are trăsăturile unei mișcări sincretice, întrucât amalgamează elemente de doctrină și ritualuri creștine, adică „folosește în mod explicit versetele biblice pentru a îndemna adepții să rămână fermi împotriva elitelor rele” (Beaty 2020b) și „proliferează în cercurile evanghelice albe”, cu toate că mulți dintre creștinii care le transmit mai departe nu știu ce reprezintă mișcarea QAnon (Posner 2020).

Multe mesaje ale adepților mișcării QAnon postate în mediul virtual invocă precepte biblice. Unul din acestea care se găsește în Vechiul Testament, în Cartea a doua a Cronicilor, capitolul 7, spune: „Dacă poporul meu, care este chemat pe numele meu, se va smeri și se va ruga și va căuta fața mea și se va întoarce de la căile rele, atunci voi auzi din ceruri și le voi ierta păcatul și le voi vindeca țara” (Holy Bible, 2 Chronicles 7:14). Acest verset biblic este interpretat de adepții religioși QAnon din SUA ca fiind o promisiune a intervenției divine pentru a reforma societatea americană: „Dumnezeu va elibera America de locuitorii satanici ai „statului paralel” (*deep state*³) care conduc o rețea globală de trafic sexual cu copii” (Posner 2020).

Transformarea mișcării QAnon este posibilă datorită unor ramuri ale creștinismului protestant, apărute tot în SUA, care pun accentul pe un lider carismatic. „Mișcarea neo-carismatică este o ramură a creștinismului protestant evanghelic”, spune Marc-André Argentino, din care fac parte „mii de organizații independente” (Argentino 2020).

Liderii mișcării QAnon, așa cum este cazul lui David Hayes, postează o serie de materiale pe platforme de mediatizare, precum YouTube, urmărite de sute de mii de persoane. David Hayes se descrie ca fiind un convertit de la ateism, devenind o persoană credincioasă. Acesta a început să posteze din 12 decembrie 2017 mesaje referitoare la chemarea sa de către divinitate: „Dumnezeu vrea să-mi mențin atenția concentrată asupra politicii și a evenimentelor actuale. După câteva rugăciuni, am decis să fac o prezentare periodică de știri și evenimente curente pe Periscope. Încerc să fac o emisiune pe zi” (LaFrance 2020).

² „Santeria – sau idolatrizarea sfinților – câștigă tot mai mult teren ca practică religioasă în Cuba. Dezvoltată în sânul comunităților de sclavi africani de pe plantațiile de zahăr ale insulei, din secolul al XVIII-lea, e o religie sincretică ce a adoptat elemente din catolicismul spaniol impus, în timp ce a păstrat și credințele principale ale nativilor africani, în special cele ale tribului Yoruba din Nigeria.” (Phil Clarke Hill, n.d.)

³ Conform Dicționarului Merriam-Webster, „deep state” este „o presupusă rețea secretă de oficiali guvernamentali nealeși și uneori de entități private (cum ar fi industria serviciilor financiare și a apărării), care operează în afara legii, pentru a influența și pune în aplicare politica guvernamentală” (Merriam-Webster Dictionary, n.d.).



David Hayes a fost urmărit pe conturile de socializare de un număr mare de persoane. Acesta avea la 15 octombrie 2020 un număr de 391.000 de urmăritori pe canalul YouTube "prayingmedic" al cărui motto era: „O clasă virtuală despre împărăția lui Dumnezeu” și pe care existau link-uri către alte conturi de Twitter și Facebook (Youtube channel "prayingmedic" n.d.), precum și către un website denumit "Mobile Intensive Prayer Unit – The personal blog of Praying Medic" (Blog Mobile Intensive Prayer Unit n.d.). De asemenea, David Hayes era urmărit de 411.246 de persoane pe contul Twitter "Praying Medic (@prayingmedic)" la 15 octombrie 2020 (Praying Medic (@prayingmedic) – Twitter account, n.d.).

Dave Hayes și-a expus ideile prin intermediul mai multor cărți pe care le-a publicat în ultimii ani, titlurile câtorva dintre acestea fiind edificatoare în acest sens: „Calmul dinaintea furtunii” (*Calm before the Storm*) (Q Chronicles), „Vindecarea divină simplificată” (*Divine Healing Made Simple*) (prin care indică modul prin care trebuie făcute exorcizări), „Cele mai nebune aventuri ale mele cu Dumnezeu” (*My Craziest Adventures With God*) (prin care relatează „miracolele la care a fost martor”) și „Activarea percepției spirituale” (*Seeing in the Spirit Made Simple*) (dedicată celor „care doresc să învețe să vadă tărâmurile îngerilor și ale demonilor”) (Blog Mobile Intensive Prayer Unit n.d.).

Un alt exemplu de promotor al acestei mișcări este *Omega Kingdom Ministry OKM*, parte a unei mari congregații religioase denumită *Home Congregations Worldwide* (HCW), care îl are ca și „consilier spiritual” pe un anume Mark Taylor (Argentino 2020), individ convins că „același *stat paralel* care controlează lumea s-a infiltrat și în bisericile tradiționale”, motiv pentru care organizația de care aparține are „responsabilitatea” să curețe „biserica” de aceste elemente intruzive (Pandemic spreads conspiracies far and wide among a range of believers n.d.). Site-ul web deținut de Omega Kingdom Ministry promovează idei în care „teoriile QAnon și referințele biblice” sunt întrepărunse. Astfel, o serie de 10 materiale postate pe platforma YouTube de către HCW a constituit baza „studiului biblic săptămânal” la slujbele de la biserică QAnon menționată, conform celor observate de Marc-André Argentino cu ocazia participărilor sale la serviciile religioase (Argentino 2020). Slujbele au fost oficiate de către Russ Wagner, liderul OKM din Indiana, la începutul slujbei fiind făcute rugăciuni pentru protejarea camerei de filmat împotriva Satanei, urmată o oră de studiu biblic în cadrul căreia a fost explicat și comentat „videoclipul Fall Cabal”⁴ prin „lentila Bibliei și a narațiunilor QAnon”, iar la finalul ceremoniei religioase a avut loc rugăciunea și comuniunea adepților (Argentino 2020).

⁴„Fall Cabal” este în fapt un documentar format din 10 părți, creat de o teoreticiană conspiraționistă olandeză având numele Janet Ossebaard, documentar utilizat pe scară largă în îndoctrinarea membrilor congregațiilor creștine în adepți QAnon, fiind folosit ca material în studiile biblice săptămânale (Argentino 2020).



OKM propagă ideologia politică influențată de creștinism cunoscută ca „Șapte munți ai influenței societale” (*Seven Mountains of Societal Influence*) fiind vizată „transformarea sociopolitică și economică prin Evanghelia lui Isus”, prin intermediul a șapte componente ale societăților respective, și anume: „religie, familie, educație, guvern, mass-media, divertisment și afaceri”. O astfel de teologie se regăsește perfect în ideologia propagată de mișcarea QAnon și „îmbină dorința apocaliptică a QAnon de a distruge societatea „controlată” de statul paralel cu nevoia Împărăției lui Dumnezeu pe Pământ” (Argentino 2020).

Există și alte cazuri de biserici creștine din SUA implicate în propagarea ideilor conspiraționiste QAnon, cum sunt, spre exemplu, Rock Urban Church din Grandville, Michigan, ori lideri religioși, precum Danny Silk – pastorul Bisericii Bethel⁵ și John MacArthur – pastor evanghelist din California (Burke 2020). Aceste cazuri nu sunt singulare, Paul Anleitner⁶ avertizând că există din ce în ce mai mulți „creștini conservatori” care citesc dintr-o așa numită *Biblie QAnon*, clerici care vorbesc despre „statul paralel”, teorii conspiraționiste QAnon dezbătute în cadrul studiilor biblice ori îndoctrinarea creștinilor cu teoriile QAnon de către lideri religioși influenți (Burke 2020). De altfel, creștinii evanghelicici din SUA „sunt ținte naturale pentru QAnon”, întrucât sunt cei care în ultimii 40 de ani au avertizat că vor fi create dezechilibre interioare din cauza amplificării îndoielilor față de societate și față de elite. Aceste sentimente sunt generate de abandonarea adevărului absolut care se găsește doar în cuvântul lui Dumnezeu, consemnat în Biblie (Beaty 2020b).

Obiectivul Omega Kingdom Ministry prezentat pe site-ul web al organizației este acela de „a restabili principiile și practica Creștinismului începând cu secolul I până în secolul al XXI-lea, prin instruirea, înzestrarea și eliberarea liderilor creștini” (Site web Omega Kingdom Ministry n.d.). În acest scop, se urmărește instruirea adeptilor, pe site-ul Home Congregations Worldwide existând resursele informaționale necesare, organizația având drept motto: „Națiuni Ucenice - O comunitate la un moment dat” (Site web Home Congregations Worldwide n.d.).

Jared Stacy, pastor la Spotswood Baptist Church din Fredericksburg, Virginia, spune că teoriile conspirației QAnon sunt însușite în special de membri ai bisericii sale care împărtășesc și distribuie pe Facebook teoriile referitoare la Coronavirus, la conspirația în care este implicat Jeffrey Epstein sau acțiunile pedofililor (Beaty 2020b). La rândul său, John van Sloten, pastor la Marda Loop Church din Calgary, Canada, este de părere că în spatele protestelor împotriva măsurilor dispuse de autorități pentru prevenirea răspândirii infectărilor de COVID-19, inclusiv cele referitoare la purtarea obligatorie a măștilor, se află o „teologie” dezvoltată (Dryden 2020). De aceea, liderii bisericii QAnon le solicită adeptilor „să nu mai urmărească niciun fel de mijloc mass-media” întrucât sunt sataniști, indicându-le în schimb canale pe platforma YouTube care propagă conținut QAnon și pe care

⁵O biserică pentecostală din Redding, California.

⁶Un preot evanghelic din Minneapolis.



să le urmărească zilnic, ca o doză de tratament. Totodată, aceiași clerici le indică enoriașilor să urmărească website-ul Qmap ori *influenceri* ai mișcării QAnon, care distribuie materiale și postează mesaje pe rețele de socializare (Argentino 2020).

Înșușirea teoriilor conspiraționiste QAnon de către creștini este evidențiată de atitudinea adoptată de aceștia cu ocazia asaltului din 6 ianuarie 2021 asupra Congresului SUA. Astfel, Jacob Anthony Angeli Chansley, cunoscut drept Jake Angeli și Șamanul QAnon, le-a solicitat companionilor săi să se roage împreună în sala Senatului american: „Îți mulțumim Tată Ceresc pentru că ne-ai oferit această oportunitate... de a trimite un mesaj tuturor tiranilor, comuniștilor și globaliștilor, că aceasta este națiunea noastră, nu a lor. Îți mulțumesc că ai umplut această cameră cu patrioți care te iubesc și care Îl iubesc pe Hristos. Îți mulțumesc că ai permis Statelor Unite ale Americii să renască”, a fost rugăciunea rostită de Șamanul QAnon (Joyce 2022b).

„Deci există acest fel de sfântă treime”, spune Kathryn Joyce despre credincioșii QAnon, „libertate pentru noi, ordine pentru toți ceilalți. Și când această ordine este încălcată, ei primesc violență” (Joyce 2022a). De asemenea, în același context, la un eveniment organizat, în 2022, în SUA și denumit „Patriots Arise”, care a început cu prezentarea unor teorii conspiraționiste, un fost colonel din Forțele Armate ale SUA, având numele Doug Mastriano, a ținut o prelegere cu ocazia evenimentului, iar la finalul acesteia a primit o sabie pe care era inscripționată sintagma: „Pentru Dumnezeu și țară” (Dias 2022). Francine Fosdick, organizatoare de evenimente politice și sociale mediatizate printr-un website prin intermediul căruia a promovat și slogane QAnon, și care a promovat respectivul eveniment, i-a transmis lui Mastriano că a primit sabia „pentru că ai tăiat o mulțime de capete”, transmițându-i totodată că „Voi luptați pentru drepturile noastre religioase, în numele lui Isus Hristos și așa am vrut să vă binecuvântăm cu acea sabie a lui David” (Dias 2022).

Ceea ce atrage atenția este faptul că QAnon nu este considerată a fi o simplă ideologie politică, ci este privită de Katelyn Beaty ca fiind „o viziune spirituală asupra lumii, care cooptează multe idei cu răsunete creștine pentru a promova afirmații false despre ființele umane reale” (Beaty 2020b).

Limbajul utilizat de mișcarea QAnon este unul spiritual-creștin, iar păstrarea permanentă în atenție a dihotomiei maniheene⁷ creează premisele reale ale unei mari treziri a creștinilor prin profeții care provin mai nou de la mesagerul Q. Drept urmare, „este ușor pentru mulți evanghelicici albi să își citească Biblia și să conecteze punctele dintre ceea ce citesc acolo și ceea ce aud din surse QAnon” (Beaty 2020a).

Așadar, teoriile conspiraționiste QAnon s-au răspândit și se propagă în continuare prin congregațiile religioase, inclusiv prin intermediul mediului virtual, predicile clericilor fiind adaptate la respectivele teorii și promovate ca

⁷ Dihotomia maniheană este o doctrină religioasă dezvoltată în secolul al III-lea d.Hr. de Mani, un filozof și teolog din Persia, „principiul său fundamental era existența și conflictul etern între binele absolut și răul absolut” (Petsko 2008).



având valoare de adevăr absolut întrucât au fost amestecate cu precepte religioase și biblice pentru a puncta caracterul divin al mesajului transmis. Propagarea mesajului format din teorii conspiraționiste și învățături creștine a generat o religiozitate puternică care i-a determinat pe unii adepți să devină violenți, așa cum este cazul persoanelor care au luat cu asalt Congresul SUA, în 6 ianuarie 2022.

2. Tendințe în evoluția fenomenului QAnon

În urma derulării unor studii în anul 2021, de către Institutul Public de Cercetare a Religiei (*Public Religion Research Institute*) din Washington DC, SUA, prin intermediul mai multor sondaje de opinie ale căror rezultate au fost publicate în 24 februarie 2022, s-a concluzionat că aproximativ 41 de milioane de americani, adică 16% din populația adultă din SUA, erau „credincioși QAnon” (Jenkins 2022). Din totalul participanților la sondaj, respondenții au fost total de acord cu trei afirmații fundamentale ale mișcării QAnon în următoarele procente:

- „Guvernul, mass-media și lumea financiară din SUA sunt controlate de un grup de pedofili, care se închină la Satana și conduc o operațiune globală de trafic sexual cu copii – 16%;

- În curând elitele aflate la putere vor fi răsturnate și liderii de drept vor fi restabiliți – 22%;

- Pentru că situația politică și socială s-a deteriorat atât de mult, adevărații patrioți americani ar putea fi nevoiți să recurgă la violență pentru a salva țara – 18%.” (PRRI Staff 2022b).

Natalie Jackson, director de cercetare la respectivul institut, a afirmat, pe baza rezultatelor sondajelor, că „teoriile conspirației QAnon nu își pierd din popularitate de-a lungul timpului, în ciuda faptului că liderul susținut de ei (n.a. fostul președinte Donald Trump) nu mai este la putere”. Tot aceasta afirmă că „în pofida faptului că acești credincioși sunt diverși din punct de vedere rasial, religios și politic, credința lor unificatoare este aceea că modul lor de viață este atacat și că pentru a-și apăra viziunea proprie asupra țării ar putea fi dispuși să recurgă la violență” (PRRI Staff 2022a).

În urma aplicării sondajelor s-a evidențiat faptul că un procent de 22% din populația adultă americană este „în cea mai mare parte sau complet de acord că urmează o răsturnare de situație în viața politică americană”, 18% din publicul chestionat crede că „violența ar putea fi necesară pentru a salva țara”, iar 16% din americani au convingerea că „guvernul, mass-media și lumea financiară sunt controlate de pedofili care se închină la Satana” (PRRI Staff 2022b).

Tot aceleași sondaje au evidențiat faptul că 59% dintre americanii chestionați consideră că vinovații pentru atacul din 6 ianuarie 2021 asupra Congresului SUA sunt membrii și simpatizanții grupurilor și organizațiilor de extremă dreapta. De asemenea, un procent de 56% dintre cei intervievați cred că vinovat pentru atac este



Donald Trump, fostul președinte SUA, dar și „platformele media conservatoare, care răspândesc teoriile ale conspirației și dezinformare” (PRRI Staff 2022b).

Totodată, sondajele au evidențiat faptul că 9% din americani sunt de acord să comită violențe, crezând că astfel țara va fi salvată. Coroborând acest procent cu cel al credincioșilor QAnon care cred că „Dumnezeu a acordat Americii un rol special în istoria omenirii”, procent destul de ridicat, și anume 68% din adepții QAnon au această convingere (PRRI Staff 2022b), este evidențiată o atitudine înclinată spre violență extremă a acestora.

Ian Huff a publicat în 24 iunie 2022 un articol pe website-ul Public Religion Research Institute (PRRI), denumit „QAnon Beliefs Have Increased Since 2021 as Americans Are Less Likely to Reject Conspiracies” („Începând cu 2021, adepții credințelor QAnon s-au înmulțit, deoarece americanii sunt mai puțin susceptibili în a respinge conspirațiile”), în care a evidențiat și rezultatele altor sondaje realizate, urmărind aceleași trei întrebări ca și la cel ale cărui rezultate au fost publicate în 24 februarie 2022 (Huff 2022). Astfel, rezultatele au relevat faptul că un procent de „27% dintre americani sunt de acord că vine o furtună care va mătura elitele de la putere, 19% sunt de acord că violența poate fi necesară pentru a salva țara și 18% sunt de acord că guvernul, mass-media și lumea financiară sunt controlate de pedofili care se închină la Satana” (Huff 2022). Se poate, astfel, observa că în cele patru luni, între datele publicării celor două rezultate, 24 februarie 2022 și 24 iunie 2022, a crescut ușor procentul celor care cred în teoriile conspiraționiste QAnon. Mai precis, în patru luni, numărul americanilor care cred în teoriile conspiraționiste QAnon a crescut cu aproximativ 3,35 milioane, adică 1% din populația Statelor Unite ale Americii (United States Population n.d.).

Dacă în februarie 2022, un procent de 22% din americani credeau că „vine o furtună care va mătura elitele de la putere”, în iunie 2022, un procent de 27% din aceștia aveau această convingere. Similar, dacă în februarie 2022, un procent de 18% din americani credeau că „violența ar putea fi necesară pentru a salva țara”, în iunie 2022, un procent de 19% din aceștia aveau aceeași convingere. Dacă în februarie 2022, un procent de 16% din americani credeau că „guvernul, mass-media și lumea financiară sunt controlate de pedofili care se închină la Satana”, în iunie 2022 un procent de 18% dintre aceștia aveau aceeași convingere (Jenkins 2022; PRRI Staff 2022b). Procentul de 18% din populația SUA reprezintă 60 de milioane de americani (United States Population n.d.).

La finalul lunii iunie 2022, liderul misterios al mișcării QAnon, și anume Q, a postat prin intermediul platformei 8Kun un mesaj pentru americani, în contextul audierilor Congresului SUA referitoare la asaltul din 6 ianuarie 2021 asupra sediului legislativului american. Acest mesaj a fost unul simplu, însă cu puternice reverberații asupra sistemului de credințe și valori al adepților QAnon (Murphy 2022). După mai bine de un an de când nu a mai postat niciun



mesaj, Q a transmis următoarele: „Jucăm din nou jocul?” și „Sunteți gata să vă serviți din nou țara? Aduce-ți-vă aminte jurământul vostru” (Thompson 2022).

Joseph E. Uscinski, conferențiar universitar de științe politice la Universitatea din Miami, cercetător care a studiat mișcarea QAnon, a afirmat că „majoritatea credincioșilor QAnon nu au fost la 6 ianuarie”, în sensul că nu au participat la asaltul asupra Congresului SUA. Conform aceluiași cercetător, acest fapt dezvăluie faptul că fenomenul relevă probleme majore la nivelul societății și nu o cauză, „Q este un simptom al unei probleme mai mari, nu cauza” (Murphy 2022).

Indiferent dacă fundamentul teoriilor conspiraționiste QAnon este axat pe persoana care se află în spatele pseudonimului Q, ori pe alte asemenea teorii, „americani ar trebui să fie îngrijorați de prevalența teoriilor conspirației în viața modernă” (Murphy 2022).

Așadar, prin aplicarea în anul 2021 și în perioada februarie – iunie 2022 a unor seturi de chestionare subsumate unor sondaje de opinie, s-a evidențiat faptul că mișcarea QAnon crește în amploare, numărul adeptilor teoriei conspiraționiste a crescut în patru luni cu câteva milioane de adepty doar în SUA.

Concluzii

Până în prezent, mișcarea QAnon se manifestă cu precădere în spațiul în care se manifestă cultura și spiritualitatea creștină americană. Această concluzie este fundamentată pe faptul că teoriile conspiraționiste QAnon au fost însușite de o serie de biserici și congregații creștine din SUA, care au amalgamat preceptele creștine, în special versetele biblice, cu teoriile conspiraționiste.

Teoriile QAnon au ajuns să fie justificate prin precepte biblice, fiind descrise ca extensii ale profetiilor biblice, dar și invers, teoriile conspiraționiste au dus la evidențierea realității contemporane a ideilor sau învățăturilor consemnate în Biblie.

Aceste propovăduiri religioase ale teoriilor QAnon, inclusiv tratarea lor ca fiind scrieri sacre și studierea în cadrul slujbelor religioase oficiate în zilele de sărbătoare, evidențiază caracterul profund religios al sensului în care se îndreaptă convingerile sau credințele credincioșilor care formează mișcarea QAnon, și anume către apariția unor noi rituri sau confesiuni religioase, ori chiar a unor noi religii de sorginte creștină.

Membrii unor congregații creștine și-au însușit teoriile conspiraționiste QAnon pe fondul convingerilor legate de ideea mușamalizării globale a existenței unei cabale satanice, dar și al interpretării acestor teorii din perspectiva implementării unor precepte biblice și a dreptului divin de a proteja umanitatea împotriva Satanei. Într-un astfel de context, violențele săvârșite în numele unor credințe religioase nu devin doar acceptabile, ci apar ca obligatorii pentru apărarea preceptelor sfinte, așa cum sunt acestea dezvoltate și privite de credincioși. Deși Q nu a mai postat niciun mesaj în ultimul an, mișcarea QAnon nu s-a contractat,



nu a dispărut, ci a rămas într-o stare latentă în urma atacului asupra Congresului SUA, iar credincioșii acesteia este posibil să se activeze la următorul declin.

Amploarea fenomenului este evidențiată de o metodă a cercetării științifice, interviul, instrument care asigură aplicarea sondajelor de opinie și care indică trendul crescător al însușirii teoriilor conspiraționiste QAnon.

Îmbinarea teoriilor conspiraționiste QAnon cu precepte biblice și învățături creștine a determinat apariția unei mișcări cu puternice convingeri împotriva unei părți a populației formată din oameni pe care aceștia îi consideră mesagerii Satanei și pe care trebuie să îi combată, inclusiv cu armele, în numele comunităților creștine, crez în numele căruia sunt dispuși să ucidă, nu numai să fie foarte violenți. Astfel încât, dacă doar un procent de 0,01% dintre adepții americani ai mișcării QAnon, mai precis 6.000 de oameni, adoptă o conduită predispusă spre violență, în numele convingerilor religioase și a teoriilor conspiraționiste, vor mai apărea violențe în perioada următoare sau în următorii ani în SUA.

Amalgamarea preceptelor creștine cu cele ale teoriilor conspiraționiste QAnon au făcut-o adepții și în Europa, nu numai în SUA, iar aceste convingeri vor influența ideile din societate, alegerile și acțiunile unor grupuri sociale. La nivel individual, unele persoane vor deveni violente și chiar vor manifesta disponibilitate în uciderea unor semeni pentru transmiterea unui mesaj către restul populației.

Întrucât are un fundament religios, adoptarea teoriilor conspiraționiste QAnon va genera dihotomie socială și respingerea argumentelor celorlalți, iar apariția unor violențe generate de adepții QAnon nu este supusă condiționării „dacă vor avea loc”, ci se raportează doar la momentul „când vor avea loc”.

BIBLIOGRAFIE:

*** ”Blog Mobile Intensive Prayer Unit - The personal blog of Praying Medic.”
URL: <http://mobileintensiveprayerunit.blogspot.com/p/about.html>, accessed on 15.10.2020.

*** ”Mark Taylor Trump Prophecy - #5 Defeated Enemy.” *YouTube videoclip*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CNAACj9erQc>, accessed on 12.10.2020.

*** ”Pandemic spreads conspiracies far and wide among a range of believers.”
Religion Watch, volume 35, no. 7, n.d. URL: <http://www.religionwatch.com/pandemic-spreads-conspiracies-far-and-wide-among-a-range-of-believers/>, accessed on 19.10.2020

*** ”Praying Medic (@prayingmedic) - Twitter account.” URL: <https://twitter.com/prayingmedic>, accessed on 15.10.2020.

*** ”Site web Home Congregations Worldwide.” URL: <https://homecongregations.org/>, accessed on 12.10.2020.



- *** "Site web Omega Kingdom Ministries," URL: <https://omegakingdomministry.org/>, accessed on 12.10.2020.
- *** "Site web Home Congregations Worldwide – Resurse." URL: <https://homecongregations.org/resources/>, accessed on 12.10.2020.
- *** "Youtube channel "prayingmedic". URL: <https://www.youtube.com/c/prayingmedic/about>, accessed on 15.10.2020.
- Argentino, Marc-André. 2020. „The Church of QAnon: Will conspiracy theories form the basis of a new religious movement?” *The Conversation*, May 18, 2020, URL: <https://theconversation.com/the-church-of-qanon-will-conspiracy-theories-form-the-basis-of-a-new-religious-movement-137859>, accessed on 12.10.2020.
- Beaty, Katelyn. 2020a. "Interview with Ari Shapiro, How QAnon Conspiracy Is Spreading In Christian Communities Across The U.S." *National Public Radio (NPR)*, August 21, 2020, URL: <https://www.npr.org/2020/08/21/904798097/how-qanon-conspiracy-is-spreading-in-christian-communities-across-the-u-s?t=1603407436571>, accessed on 19.10.2020.
- Beaty, Katelyn. 2020b. "QAnon: The alternative religion that's coming to your church." *Religion News Service*, August 17, 2020, URL: <https://religionnews.com/2020/08/17/qanon-the-alternative-religion-thats-coming-to-your-church/>, accessed on 23.10.2020.
- Burke, Daniel. 2020. "How QAnon uses religion to lure unsuspecting Christians." *CNN Religion Editor*, October 15, 2020. URL: <https://edition.cnn.com/2020/10/15/us/qanon-religion-churches/index.html>, accessed on 19.10.2020.
- Dias, Elizabeth. 2022. "The Far-Right Christian Quest for Power: 'We Are Seeing Them Emboldened' - Political candidates on the fringe mix religious fervor with conspiracy theories, even calling for the end of the separation of church and state." *The New York Times*, July 8, 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/07/08/us/christian-nationalism-politicians.html>, accessed on 22.07.2022.
- Dryden, Joel. 2020. "How conspiracies like QAnon are slowly creeping into some Canadian churches." *CBC News*, Oct 25, 2020. URL: <https://www.cbc.ca/news/canada/calgary/marc-andre-argentino-qanon-john-van-sloten-ambrose-1.5766756>, accessed on 30.10.2020.
- Hill, Phil Clarke. n.d. "Santeria e noua religie favorită a cubanezilor." URL: <https://www.vice.com/ro/article/3b7vyn/santeria-in-cuba-phil-clarke-hill>, accessed on 14.09.2022.
- Holy Bible. n.d. New International Version®, NIV®, by Biblica, Inc.®, *2 Chronicles, chapter 7, verse 14*, URL: <https://www.biblegateway.com/passage/?search=%2C+2+Cronici+7%3A14&version=NIV>, accessed on 27.10.2020.



- Huff, Ian. 2022. "QAnon Beliefs Have Increased Since 2021 as Americans Are Less Likely to Reject Conspiracies." *Public Religion Research Institute*, 06.24.2022. URL: <https://www.ppri.org/spotlight/qanon-beliefs-have-increased-since-2021-as-americans-are-less-likely-to-reject-conspiracies/>, accessed on 10.07.2022.
- LaFrance, Adrienne. 2020. "The Prophecies of Q - American conspiracy theories are entering a dangerous new phase." *The Atlantic*, June 2020. URL: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2020/06/qanon-nothing-can-stop-what-is-coming/610567/>, accessed on 15.10.2020.
- Jenkins, Jack. 2022. "QAnon draws from several faith groups, numbers more than 40 million." *Religion News Service*, February 24, 2022. URL: <https://religionnews.com/2022/02/24/study-qanon-draws-from-several-faith-groups-numbers-more-than-40-million/>, accessed on 10.07.2022.
- Joyce, Kathryn. 2022a. "From the Pilgrims to QAnon: Christian nationalism is the "asteroid coming for democracy" – Scholar Samuel Perry says the myth of a "Christian nation" has distorted American history from 1690 to Trump." *Salon*, April 29, 2022. URL: <https://www.salon.com/2022/04/29/from-the-pilgrims-to-qanon-christian-nationalism-is-the-asteroid-coming-for-democracy/>, accessed on 22.07.2022.
- Joyce, Kathryn. 2022b. "How Christian nationalism drove the insurrection: A religious history of Jan. 6 - Fanatical, extreme religious faith wasn't incidental to last year's Capitol assault: It was a central driving force." *Salon*, January 6, 2022. URL: <https://www.salon.com/2022/01/06/how-christian-nationalism-drove-the-insurrection-a-religious-history-of-jan-6/>, accessed on 22.07.2022.
- Merriam-Webster Dictionary. n.d. „Word: deep state.” URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/deep%20state>, accessed on 22.07.2022.
- Murphy, Margi. 2020. "Return of Q Comes as Web Conspiracies Thrive, Researcher Says." *Bloomberg – Europe Edition*, July 6, 2022. URL: <https://www.bloomberg.com/news/newsletters/2022-07-06/qanon-return-comes-as-web-conspiracies-thrive>, accessed on 12.10.2020.
- Petsko, Gregory A. 2008. "The new Manichaeans." *Genome Biology*, volume 9, issue 5, 2008. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2441478/>, accessed on 17.09.2022.
- Posner, Sarah. 2020. "The Evangelicals Who Are Taking On QAnon - Some leaders are trying to save their flocks from the lure of the online conspiracy theory." *The New York Times*, Sept. 17, 2020. URL: <https://www.nytimes.com/2020/09/17/opinion/evangelicals-qanon.html?auth=login-google>, accessed on 22.10.2020.
- PRRI Staff. 2022a. "New PRRI Report Reveals Nearly One in Five Americans and One in Four Republicans Still Believe in QAnon Conspiracy Theories." *Public Religion Research Institute*, 02.24.2022. URL: <https://www.ppri.org/press-release/new-ppri-report-reveals-nearly-one-in-five-americans-and-one>



in-four-republicans-still-believe-in-qanon-conspiracy-theories/, accessed on 10.07.2022.

PRRI Staff. 2022b. "The Persistence of QAnon in the Post-Trump Era: An Analysis of Who Believes the Conspiracies." *Public Religion Research Institute*, 02.24.2022. URL: https://www.prrri.org/research/the-persistence-of-qanon-in-the-post-trump-era-an-analysis-of-who-believes-the-conspiracies/#_ftn3, accessed on 10.07.2022.

Shapiro, Ari. 2020. "How QAnon Conspiracy Is Spreading In Christian Communities Across The U.S." *National Public Radio (NPR)*, August 21, 2020. URL: <https://www.npr.org/2020/08/21/904798097/how-qanon-conspiracy-is-spreading-in-christian-communities-across-the-u-s?t=1603407436571>, accessed on 19.10.2020.

Thompson, Stuart A.. 2022. "The Leader of the QAnon Conspiracy Theory Returns – Three posts on Friday night signaled the resurfacing of a figure who used a variety of conspiracy theories to marshal support for Donald J. Trump." *New York Times*, June 25, 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/06/25/technology/qanon-leader-returns.html>, accessed on 12.10.2020.

United States Population. n.d. *Worldometers*. URL: <https://www.worldometers.info/world-population/us-population/>, accessed on 23.07.2022.